

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 44/03-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. marca 2003 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. J. Z., bytom B., E. M., bytom B., a B. B., bytom K., Česká republika, zastúpených Mgr. A. Z., B., vo veci porušenia ich základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu v Pezinku sp. zn. 5 C 1018/98 z 5. septembra 2001 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 10 Co 33/02 zo 17. apríla 2002 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. J. Z., E. M. a B. B. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. októbra 2002 doručená sťažnosť Mgr. J. Z., bytom B., E. M., bytom B., a B. B., bytom K., Česká republika (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených Mgr. A. Z., B., ktorou namietali porušenia ich základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 1 Protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných

slobôd (ďalej len „Dodatkový protokol k Dohovoru“) rozsudkom Okresného súdu v Pezinku (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 C 1018/98 z 5. septembra 2001 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 10 Co 33/02 zo 17. apríla 2002, ktorý nadobudol právoplatnosť 5. augusta 2002.

Zo sťažnosti vyplýva, že okresný súd označeným rozsudkom zamietol ich žalobu na vypratanie nehnuteľnosti, ktorú podali (v skutočnosti špecifikovali) 22. októbra 1999, a že krajský súd označeným rozsudkom rozsudok okresného súdu potvrdil. Sťažovatelia uviedli, že rozhodnutie krajského súdu, ktoré žiadali zrušiť, im bráni užívať ich majetok (označené pozemky), že krajský súd ako odvolací súd neskúmal otázku ich práv a slobôd, keď „ignoroval naše nevyvrátiteľné dôkazné materiály a rozhodol v prospech odporcov“.

Ďalej uviedli, že krajský súd „zistil, že dôvod, pre ktorý Okresný súd v Pezinku rozhodol tak ako rozhodol je nesprávny, pretože odporcovia dostali výpoveď, o čom svedčia kópie výpovedí z r. 1994 a 1995 potvrdené doručenkami pošty o ich prevzatí. Preto, aby mohol potvrdiť jeho rozhodnutie rozhodol, že družstvo JRD Majcichov, ktoré prenajalo záhradkárom naše pozemky (rodiaci ovocný sad) malo vraj pred účinnosťou zákona č. 229/91 právo družstevného užívania. Krajský súd v Bratislave tak rozhodol napriek tomu, že v odvolaní proti rozhodnutiu Okresného súdu v Pezinku mal okrem písomného vyjadrenia svedka J. L. aj list JRD Majcichov s pečiatkou družstva a podpisom predsedu Ing. F. H. zo dňa 19. 12. 1990, kde sa výslovne tvrdí, že JRD Majcichov nemá právo družstevného užívania a uvádza aj dôvod prečo tomu tak je. Pri svojich rozhodnutiach oba sudy nerešpektovali tak uvedené ako aj ďalšie dôkazové materiály, ktoré sme predložili a rozhodli vo veci nesprávne a nesprávne posúdili danú vec (...) Odporcom nevzniklo právo nájmu zo zákona preto, lebo zmluva o dočasnom užívaní o ktorú opierajú svoje právo resp. sa jej domáhajú je od začiatku neplatná. Z uvedených dôvodov sa na tieto subjekty nevzťahuje režim podľa § 22 ods. 1, 2 zák. 229/91 Zb. v platnom znení“.

Nakoniec sťažovatelia uviedli, že 24. marca 1994 dali odporcom výpoveď z nájomného vzťahu a 7. júla 1995 ich upozornili na protiprávne užívanie ich pozemkov, avšak odporcovia na tieto výzvy žiadnym spôsobom nereagovali, a že „Tieto skutočnosti

odvolací súd vôbec nezohľadnil pri svojom rozhodnutí“. Sťažovatelia pripojili k sťažnosti aj rozhodnutia a ďalšie písomnosti vzťahujúce sa na vec.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. (...) Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie (...).

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu (...)

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok (...) (ods. 1). Predchádzajúce ustanovenie nebráni

právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom (...) (ods. 2).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd konštatuje, že čl. 46 ods. 2 ústavy je na napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov, ktoré nekonali a nerozhodovali vo veci sťažovateľov podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, t. j. podľa ustanovení upravujúcich správne súdnictvo, zjavne neaplikovateľný a z tohto dôvodu je sťažnosť v tejto časti zjavne neopodstatnená pre neexistenciu priamej súvislosti medzi namietanými skutočnosťami a základným právom, porušenie ktorého sťažovateľa namietali (napr. I. ÚS 12/01). V tejto súvislosti môže do úvahy prichádzať posúdenie namietaných skutočností len podľa cit. čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorý je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50).

Ďalej ústavný súd konštatuje, že v danom prípade môže byť predmetom jeho posúdenia výlučne rozsudok krajského súdu, pretože vo vzťahu k namietaným nedostatkom rozsudku okresného súdu mali sťažovatelia k dispozícii riadny opravný prostriedok, ktorý napokon aj využili. Skutočnosť, na základe ktorých malo dôjsť k porušeniu základných

práv podľa označených článkov ústavy a Dohovoru, sú teda výsledkom napadnutého rozsudku krajského súdu.

Z tohto rozsudku, ktorý sťažovatelia napadli v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde (sťažnosť podaná na poštovú prepravu v pondelok 7. októbra 2002), vyplýva, že krajský súd ako odvolací súd preskúmal a prejednal vec na ústnom pojednávaní a dospel k záveru, že „vzhľadom na doterajšie konanie vo veci, dôsledné dokazovanie v zmysle uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 13 Co 498/95 – 99 zo dňa 1996, a podrobné odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa, nemožno priznať úspech odvolaniu navrhovateľov, ktorí v odvolaní neuviedli žiadne nové právne relevantné skutočnosti, ktoré by mali vplyv na zmenu rozhodnutia súdu prvého stupňa (...)“.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu, na relevancii ktorej sa v zásadných aspektoch nič nezmenilo ani zmenou ústavnej úpravy vzťahujúcej sa na individuálnu ochranu základných práv a slobôd, však tento nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky (*mutatis mutandis* I. ÚS 4/00, I. ÚS 48/00). Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02). Inými slovami, právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve.

Pretože v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov, bolo v právomoci ústavného súdu len posúdenie, či účinky výkonu právomoci všeobecných súdov vo veci sťažovateľov, t. j. prejednanie a rozhodnutie o ich uplatnenom nároku na vypratanie nehnuteľnosti, sú zlučiteľné s citovanými článkami ústavy a Dohovorom.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie pre zjavnú neopodstatnenosť okrem iného nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 122/02). Ústavou zaručené právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ústavy neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným (občianskoprávnym) súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v občianskoprávnom spore (II. ÚS 21/02). Vo vzťahu k čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru ústavný súd uvádza, že porušenie práv priznaných týmito článkami nemôže samo osebe nastať rozhodnutím štátneho orgánu, ktorým tento orgán uplatní svoju právomoc.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľov s hodnotením vykonaného dokazovania a právnym názorom všeobecných súdov, teda s ich interpretáciou a aplikáciou príslušných zákonných ustanovení vo veci sťažovateľov. Z obsahu rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu vyplýva, že sťažovatelia mohli v tomto konaní, v ktorom boli zastúpení advokátom, namietané skutočnosti riadne uplatniť a navrhnúť vykonanie dôkazov na preukázanie ich opodstatnenosti, že tak okresný súd, ako aj odvolací krajský súd uplatnený nárok prejednali a o ňom rozhodli po ústnom pojednávaní a že obidva sudy riadne uviedli vo svojich rozhodnutiach dôvody, pre ktoré žalobu sťažovateľov nepovažovali za odôvodnenú s ohľadom na príslušné zákonné ustanovenia. Ústavný súd nezistil medzi dôvodmi a skutočnosťami, ktoré sťažovatelia uvádzali v konaní pred ústavným súdom, žiadny taký dôvod alebo skutočnosť, ktoré by mohli spochybniť právne závery krajského súdu o existencii a relevantnosti dôvodov, na základe ktorých potvrdil rozsudok okresného súdu, alebo by sa inak javili ako zjavne neodôvodnené či svojvoľné. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňujú, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani

oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu posúdenie nároku uplatneného sťažovateľmi krajským súdom takéto nedostatky nevykazuje. Ústavný súd teda nezistil taký výklad ustanovení citovaných v napadnutom rozsudku a ich uplatnenie vo veci sťažovateľov, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s označenými článkami ústavy a Dohovoru.

Z týchto dôvodov bolo potrebné sťažnosť sťažovateľov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. marca 2003